

**SAĞLIK BİLİMLERİ EĞİTİM PROGRAMLARI
DEĞERLENDİRME VE AKREDİTASYON DERNEĞİ**

**BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
FİZYOTERAPİ VE REHABİLİTASYON BÖLÜMÜ
FİZYOTERAPİ VE REHABİLİTASYON PROGRAMI
KESİN RAPORU**

TAKIM ÜYELERİ

Takım Başkanı: Prof. Dr. Emine Handan Tüzün

Değerlendirici: Doç. Dr. Esra Atılgan

Değerlendirici: Doç. Dr. Nuray Alaca

Gözlemci: Dr. Öğr. Üyesi Nuray Girgin

Öğrenci Değerlendirici: Tuna Sumer

07- 09 Ocak 2024

Bolu-Türkiye

1. DEĞERLENDİRME

Sağlık Bilimleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (SABAK) Sağlık Bilimleri Eğitim Programları Akreditasyon Kurulu (SAK), Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü lisans programının akreditasyon değerlendirmesini “SABAK Değerlendirme Ölçütleri” ne göre yapmıştır. Rapor, değerlendirme takımı tarafından programın öz değerlendirme raporlarının ve daha önceki dış değerlendirme raporlarının incelenmesi ile başlayan ve Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü’ne yapılan yerinde ziyaret ile biten süreçle oluşan ön değerlendirmelerini ve Üniversite’nin 30 gün yanıtı da dikkate alınarak oluşturulan son değerlendirmelerini bütünlük olarak aktaracak şekilde yapılandırılmıştır.

SABAK değerlendirmelerinin temel amacı, ülkemizdeki sağlık bilimleri eğitiminin kalitesinin yükseltilmesini özendirme ve desteklemektir. Dolayısıyla, bu raporda yer alan değerlendirmelerin, kurum tarafından, eğitim programlarını iyileştirme çalışmalarına yardımcı olacak dış değerlendirme bulguları olarak algılanması beklenmektedir.

2. GİRİŞ

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi (BAİBÜ) “Abant İzzet Baysal Üniversitesi” adıyla 11 Temmuz 1992 tarihinde kurulmuştur. 09.05.2018 tarihli ve 7141 sayılı Kanunun 6. maddesiyle Üniversitenin ismi, “Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi” olarak değiştirilmiştir. Bolu İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, 19 Ocak 1995 yılı, 12 no’lu senato kararı ile Kemal Demir Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu olarak kurulmuştur. 1996-1997 döneminde eğitim öğretime başlamış ve ilk mezunlarını 2000 yılında vermiştir.

Yüksekokul, Cumhurbaşkanlığı’nın 25.01.2019 tarih ve 669 sayılı kararı ile kapatılarak 2018-2019 öğretim yılının bahar döneminde Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü olarak değiştirilerek eğitim-öğretim faaliyetlerine devam etmektedir. Eğitim dili Türkçedir. Bölüm bünyesinde Kardiyopulmoner, Geriatrik, Nörolojik, Ortopedik ve Pediatrik Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalları mevcuttur. Bölümde 1 profesör, 3 doçent, 8 doktor öğretim üyesi, 3 öğretim görevlisi, 4 araştırma görevlisi ile eğitim-öğretim, danışmanlık, araştırma ve toplumsal faaliyetler yürütülmektedir. Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı’nın bağlı olduğu Sağlık Bilimleri Enstitüsü 1992 tarihinde kurulmuştur. Daha sonra 2020

yılında Lisansüstü Eğitim Enstitüsü bünyesine dahil edilmiştir. Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı'nda yüksek lisans programı 1999-2000 yılında, doktora programı ise 2009-2010 eğitim öğretim yılında öğrenci alımına başlamıştır.

Aşağıda, 07-09 Ocak 2023 tarihleri arasında BAİBÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi'nin incelenen Fizyoterapi ve Rehabilitasyon lisans programına ilişkin kesin raporu yer almaktadır. Rapor, SABAK – Değerlendirme Kılavuzu'na uygun olarak düzenlenmiştir. Buna göre; incelenen program ile ilgili olarak “Program Profili” başlığı altındaki bölümde sırasıyla akreditasyon ölçütleri ayrı ayrı irdelenmiştir: “Eğitim Programı” (Ölçüt 1), “Program Çıktıları” (Ölçüt 2), “Öğrenciler” (Ölçüt 3), “Öğretim Elemanları” (Ölçüt 4), “Altyapı” (Ölçüt 5), “Yönetim Yapısı” (Ölçüt 6), “Kurum Desteği ve Maddi Kaynaklar” (Ölçüt 7), “Sürekli Yenileme ve Gelişim” (Ölçüt 8), “Disipline Özgü Ölçütler” (Ölçüt 9). Raporun son bölümünde incelenen programla ilgili “sonuçlar ve önerilere” yer verilmiştir.

3. PROGRAM PROFİLİ

Ölçüt 1. Eğitim Programı

Güçlü Yanlar

- Temel amaçlar doğrultusunda kendi eğitim programlarını düzenlemek ve uygulamak konusunda özerk olması,
- Programın tanımlanmış ve yayınlanmış eğitim amaçlarının bulunması ve SABAK tanımı ile uyumlu olması,
- Programın eğitim amaçlarının kurumun, fakültenin ve bölümün misyon ve vizyonu ile uyumlu olması,
- Eğitim programının ulusal ve uluslararası standartlar dikkate alınarak, dış paydaş katılımı ile oluşturulmuş olması,
- Eğitim planının detaylı olarak açıklanmış ve tüm paydaşlar tarafından kolayca ulaşılabilir olması,
- Program eğitim amaçlarına ulaşıldığını belirleme çalışmalarında sistematik bir yol izlenebilmesi için iş akış şemasının oluşturulmuş olması,

- Klinik karar verme deneyimini garanti edebilen eğitim müfredatının olması ve klinik karar verme deneyiminin kazandırılmasında etkin eğitim yöntemlerinin ve ölçme-değerlendirme süreçlerinin tanımlı olması,
- Eğitim programını destekleyecek çeşitlilikte seçmeli derslerinin olması,
- Programın yatay ve dikey entegrasyonu sağlayan bir müfredat uyguladığı ve program amaçlarına ulaşmasını sağlayacak uyumlu bir bütünlük içinde olması,
- Uzaktan eğitim sürecinde eğitim amaçlarına ulaşılmasını garanti altına almak için canlı mankenler üzerinde eğitim yapılması ve video çekimlerinin mevcudiyeti,
- Eğitim programında kalite güvence sistemi gereğince gerçekleştirilmiş olan komisyon ve koordinatörlük sayısının artırılmış olması.

Gelişmeye Açık Yanlar

- Programın eğitim amaçları belirlenirken önemli bir iç paydaş olan öğrencilerin ve dış paydaş olan mezunların katkı ve katılımlarının alınması,
- Uzaktan eğitim süreci de dahil olmak üzere programın eğitim amaçlarını belirleyen ölçme ve değerlendirme sürecinin sistematik bir şekilde işletilmesi, güncellenmesi ve somut veriler ile raporlanması,
- Tüm dersler bazında ulusal kredi ve AKTS'lerin gözden geçirilmesi,
- Klinik uygulama dersleri kapsamında yeterli klinik deneyim ve karar verme becerisi açısından haftalık uygulama saatlerinin artırılması.

Ölçüt 2. Program Çıktıları

Güçlü Yanlar

- Program çıktılarının program eğitim amaçlarını desteklemesi, öğrencilere kazanması gereken bilgi, beceri ve davranışları tanımlaması, alana ilişkin FTR ÇEP ve Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesinde tanımlanan yetkinlikleri kapsamaması,
- Program çıktılarının SABAK çıktılarını karşılıyor olması,

- Program çıktılarının kazandırılmasında ölçme değerlendirme süreçlerinin tanımlı olması,
- Program çıktılarını belirleme yönteminin (müfredat/ komisyonlar, bölüm kurulu ve iç ve dış paydaş görüşleri vb.) geliştirilmiş olması,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Her bir program çıktısına ne düzeyde ulaşıldığını açıklayan aktif değerlendirme ve izleme yöntemlerinin geliştirilmesi ve sistematik olarak kayıt altına alınması,
- Her bir dönem için program çıktılarının gerçekleştirilme düzeyi belirlenirken mezun değerlendirme sonuçlarının raporlanması ve sistematik hale getirilmesi.

Ölçüt 3. Öğrenciler

Güçlü Yanlar

- Öğrencilerin programa kabulünde yönetmelikler çerçevesinde kontenjan, başarı sıralaması gibi göstergelerinin olması ve yayınlanmış olması,
- Programın, öğrencilere kazandırmayı hedeflediği çıktıları (bilgi, beceri ve davranışları) öngörülen sürede edinebilecek altyapı düzeyine sahip olması,
- Öğrenci kariyer danışmanlığının bulunması,
- Öğrencilerin çeşitli etkinliklerle ilgili başarılarının ödüllendirilebilmesi için sosyal transkript uygulamasının bulunması,
- Öğrenci kalite çalıştay ve öğrenci senatosu aracılığıyla öğrencilerin kalite süreçlerine dahil edilmesi
- Öğrencilerin aidiyet duygusu ve memnuniyet düzeyinin yüksekliği
- Eğitim ve öğretim ile ilgili tüm süreçlerde, (Fakülte Kurulu, Bölüm Kurulu ve Tüm Komisyonlarda) önemli bir iç paydaş olan öğrenci temsiliyetinin sağlanmış olması,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Çift ana dal ve yan dal uygulamaları ile öğrencilere ilave eğitim fırsatlarının verilmesi,
- Eğitim programının mevcut altyapı olanaklarıyla ilişkisi dikkate alındığında programa kabul edilen öğrenci sayısının yüksekliği,
- Uygulama sınavlarının daha şeffaf, adil olması için pratik sınav değerlendirme formları hazırlanmış olmakla birlikte ilgili alanlardan alınacak puanların daha tutarlı olabilmesi için formlara likert skalalarının eklenmesi,
- Öğrencilerin bilimsel, sosyal, sportif ve kültürel faaliyetlere katılım olanakları sağlanmış olmakla birlikte raporlamaların sistematik olarak yapılması,
- Öğrenci memnuniyet düzeylerinin düzenli olarak değerlendirilmesi ve elde edilen sonuçların eğitim programına ne oranda ve nasıl yansıtıldığının sistematik olarak raporlanması,

Ölçüt 4. Öğretim Elemanları

Güçlü Yanlar

- Program öğretim elemanlarının başta bölüm başkanı olmak üzere programın ilgili alanında uzmanlıkları olan, deneyimli, dinamik, iletişimi kuvvetli, aidiyeti yüksek, nitelikli ve vizyon sahibi olması,
- Öğretim kadrosunun çoğunun programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirmesini ve geliştirmesini sağlamak için eğiticinin eğitimi programına katılmış olması.

Gelişmeye Açık Yanlar

- Programın Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dallarının tüm alanlarını kapsayacak şekilde yeterli öğretim elemanına sahip olması,
- Yapılan stratejik planlamalar doğrultusunda eğitim, araştırma ve hizmet kalitesini geliştirecek gerekli kadro tahsisinin yapılması, sonuçların izlenmesi ve gerekli önlemlerin alınması,

- Programdaki tüm öğretim elemanlarının eğitici niteliklerini iyileştirmeye yönelik eğitimcilerin eğitimi programlarına katılmalarının sağlanması ve uzaktan eğitim programlarının tüm öğretim elemanlarını kapsayacak şekilde genişletilmesi,
- Mesleki ve akademik gelişim için öğretim elemanlarının bilimsel etkinliklere katılmalarının teşvik edilmesi amacıyla finansal desteklerin artırılması,
- Öğretim elemanlarının performanslarının sistematik olarak değerlendirilmesi, izlenmesi,
- Öğretim elemanlarının kamu ve sanayi işbirliklerinin güçlendirilmesi,
- Öğretim elemanlarının ders yükünün fazlalığı,
- Programın uygulamalı bir alan olması nedeniyle, klinik karar verme süreçlerine destek olacak araştırma görevlisi sayısının artırılması.

Ölçüt 5. Altyapı

Güçlü Yanlar

- FTR Programının sürdürülmesi için gerekli teorik-pratik derslikler ve ünitelerin olması ve ünitelerin öğretim elemanı ve öğrencilerin kolaylıkla ulaşabileceği bir yerde olması,
- Programda görev yapan akademik ve idari personelin ve öğrencilerin sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak alanların bulunması,
- Öğrenci topluluk odasının olması,
- İBUZEM eğitim sisteminin ve güvenli sınav sisteminin yapılandırılmış olması,
- Öğretim elemanlarına ve öğrencilere sunulan kütüphane olanaklarının eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için ulusal ve uluslararası birçok veri tabanına ulaşım olanağının sağlanması,
- Kütüphanenin akıllı kütüphane sisteminde oluşturulması, ANKOS üyeliği ve “Kütüphaneler Arası İş Birliği Takip Sistemi” ile farklı üniversitelerin kütüphane sistemi aracılığıyla makalelere kolay erişim olanağının sağlanması ve görme engelli öğrenciler, halka açık sesli kütüphane projesinin geliştirilmesi,

- Programda eğitim alan öğrencilerin kütüphane hizmetlerinden yararlanma oranları ve kütüphane üyelikleri ile ilgili bilgilerin rapor edilmesi,
- Google Classroom, Google Meet, Discord, Microsoft Teams sistemleri aracılığıyla uzaktan eğitim olanaklarının oluşturulması yanında öğrencilerle iletişimin kesintisiz hale getirilmesi,
- Programın kendine ait güncel ve ulaşılabilir bir arşivinin bulunması,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Sınıf mevcudiyetinin yüksek olması nedeniyle sınıfların büyütülmesi,
- Özel gereksinimli bireyler için bazı fiziki standartlar oluşturulmuş olmasına rağmen tüm alan ve engelliler için standardize edilmesi,
- Öğretim elemanlarının teknolojik ve bilgisayar altyapı ve diğer donanımlarının geliştirilmesi,
- Otopark alanlarının geliştirilmesi.

Ölçüt 6. Yönetim Yapısı

Güçlü Yanlar

- Yönetimin yapı ve görevlerinin tanımlı olması ve organizasyonunun tüm birimleri arasındaki ilişkilerin program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve eğitim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmiş olması,
- Üst yönetim tarafından kalite güvence sisteminin benimsenmiş olması ve yaygınlaştırılmasının teşvik edilmesi,
- Programa özgü belirlenen kurum içi öz değerlendirme raporu, yönergeler, yönlendirmeler ve iş akış şemalarının tanımlı ve ulaşılabilir olması,
- Yönetimin, iç işleyişi denetleyecek, sorgulayabilecek, sürdürebilecek ve düzeltebilecek kendi iç denetim mekanizmasının bulunması,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Üst yönetim tarafından kalite süreçlerinin işletilmesinde eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme gibi tüm süreçlere ilişkin karar alma, işletme ve izleme çalışmalarının sistematik bir şekilde yürütülmesi.

Ölçüt 7. Kurum Desteği ve Maddi Kaynaklar

Güçlü Yanlar

- Yönetimin mali kaynakların dağıtımında izlediği strateji, programın kalitesinin sürdürülebilmesini sağlayabilecek şekilde adil ve tutarlı şekilde olması,
- Nitelikli bir öğretim kadrosunu çekme, tutma ve mesleki gelişimi sürdürme açısından yönetimin desteği,
- Bireysel sağlık danışmanlığının bulunması ve lojman varlığı,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Programdaki öğretim üyelerinin sayısının artırılması için kadro tahsisinin yapılması,
- Programın gereksinimlerini karşılayacak kurumsal hizmetlerin sağlanması için yeterli sayı ve nitelikte temizlik, teknik ve idari personelin varlığı,
- Öğretim elamanlarına verilen ödül ve teşviklerin artırılması.

Ölçüt 8. Sürekli Yenileme ve Gelişim

Güçlü Yanlar

- Eğitim programının sürdürülebilmesi için; İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Hizmetleri Başkanlığı Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar koordinasyonu ile ikili anlaşmalarının olmasının yanında akreditasyon konusunda, FTR derneği, FTR topluluğu, AFAD ile ilgili eğitimler, çeşitli bilimsel, sosyal ve kariyer etkinliklerinin yapılması,
- Eğitim programı kapsamında üç senelik öz değerlendirme raporları ve öz akran değerlendirme raporunun oluşturulması,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanılması,
- Memnuniyet, AKTS ve ders değerlendirme anketlerinin sistematik bir şekilde yapılması, raporlanması ve alınan geri dönütler doğrultusunda özellikle bazı alanlar için Kontrol Et-Önlem A1 aşamalarının tamamlanarak PUKÖ çevrimin kapatılması.

Ölçüt 9. Programa Özgü Ölçütler

Güçlü Yanlar

- Program çıktılarının disipline özgü bileşenleri karşıladığı, eğitim planının “Ulusal Fizyoterapi Çekirdek Eğitim Programı” ve SABAK disipline özgü ölçütler ile uyumlu olması

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak, SABAK Ölçütleri kapsamında, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Eğitim Programının, güçlü yönlerinin yanı sıra, gelişmeye açık yönlerinin de bulunduğu saptanmıştır. Özdeğerlendirme raporu, kalite süreçlerine ilişkin çalışmalar ile paralellik göstermektedir. Gelişmeye açık olarak ifade edilen konu ve alanlarda somut kanıtlara ulaşılamamıştır.

ÖNERİLER

- Uygulama sınavlarının daha şeffaf, adil olması için pratik sınav değerlendirme formları hazırlanmış olmakla birlikte ilgili alanlardan alınacak puanların daha tutarlı olabilmesi için formlara likert skalalarının eklenmesi,
- Programda çift ana dal ve yan dal uygulamalarının olmadığı belirlenmiştir. Bu uygulamalar ile öğrencilere ilave eğitim fırsatlarının verilmesi,
- Öğrenci iş yükünün hafifletilmesi için müfredattaki ulusal kredilerin ve AKTS hesaplamalarının yeniden gözden geçirilmesi,
- Öğrencilerin bilimsel, sosyal, sportif ve kültürel faaliyetlere katılımlarının sistematik olarak raporlanması,

- Öğrenci sayısına göre sınıfların büyütülmesi,
- Öğretim elemanı ve araştırma görevlisi sayısının artırılması,
- Öğretim elemanlarının kamu ve sanayi işbirliklerinin güçlendirilmesi,
- Öğretim elemanlarına sağlanan bilgisayar ve teknolojik donanımlarının yenilenmesi,
- Öğretim elemanlarına verilen ödül ve teşviklerin artırılması,
- Otopark alanlarının genişletilmesi

Saygılarımızla

Prof. Dr. Emine Handan Tüzün

Takım Başkanı